

Hindistan ile Pakistan arasında yapılan su anlaşması (*)

ÖNSÖZ :

Nüfusumuz senede bir milyon artmaktadır. Bu mühim kitleyi, Vatanımızda barındırmak mecburiyetindeyiz. Yurdumuzda orman-sızlık, yağmursuzluğu; yağmursuzluk kuraklığı yaratmakta, ani seller ise, dağlarda ve ovalarda uzun senelerin biriktirdiği milleri silip süpürerek kayalar ve nehirlerle denizlere sürüklemektedir. 10 sene sonraki 38 milyon'luk ve 20 sene sonraki 50 milyonluk nüfusumuzu topraklarımızda doyurabilmemiz için, dağlarımızı ağaçlarımızı, münbit ovalarımız taşkınlardan kurtulmayı ve muntazam sulamayı beklemektedir. Bu işlerin kısa zamanda başarılması lâzımgeldiğini hepimiz takdir ediyoruz. Aşağıda naklettığımız Hindistan - Pakistan su anlaşması, İndüs nehri manzumesinin Himalaya'lar-dan getirdiği muazzam sellerin nasıl dizgine vurulacağını, bu sularla, üzerinde 50 milyon nüfusun yaşadığı 120 milyon dönümlük bir sahanın büyük bir planı, ve hamle ile en kısa zamanda nasıl taşkınlardan kurtarılacağını ve nasıl sulanabileceğini ve bu sulardan geniş ölçüde nasıl elektrik enerjisi istihsal edilebileceğini, etraflı bir şekilde göstermektedir. Bizim de, topyekün bir su seferberliği planlayarak, 200 küsur milyon dönümlük, ziraat yapılabilir sahaya malik bulunan, Yurdumuzu, doğu ve batı havzalarına ayırıp 10 senelik kesif bir çalışma ile sulama, taşkınları önleme ve su kuvvetinden elektrik üretme davalarımızı bir defada kökünden halle gayret etmemiz, önümüzdeki nesillerimizin topraklarımızdan gereği gibi beslenmesini sağlayacaktır. Hindistan Pakistan gibi memleketlere sulama mevzuunda bir milyon dolarlık finansman yapmayı kabul eden ve bu hareketleriyle, birbirlerine asırlardan beri düşman olan bu iki milletin arasında sulhun yerleşmesini sağlayan büyük devletler, elbette aynı dünya sulhü davası uğrunda büyük fedakârlıklara uzun senelerdenberi katlanan devletimize de ellerini uzatmalıdır.

(*) World Construction dergisinden

Çeviren :

Hasan Halet İŞIKPINAR

Yük. Müh.

lar. Bugün milletimiz, onların da takdir ettikleri gibi, dünya'da nüfusunun üremesi bakımından en velud millet vasfını almıştır. Hindistan ve Pakistan'a su davası için yardım eden devletler, topraklarımızın fakirleşmesini önlemek ve süratle büyüyen camiamızın istikbaldeki yaşama seviyesini garanti altına almak için hükümetimizin alacağı cezri tedbirlere, malî bakımdan yardımcı olmalıdırlar. Bu yardıma mukabil, ileriye düşündükleri muhakkak bulunan bu devletler, Türk Milletinin kendilerine esirgemediği dostluğunun ebedileştigiine şahit olacaklardır.

Hasan Halet İŞIKPINAR

1960 senesinde, Hindistan ile Batı Pakistan arasında yapılan su anlaşması ile dünya'nın en büyük inşaat projelerinden birisi tatbik mevkiine konmuştur. Dünya Bankasının aracılığı ile yapılan uzun müzakerelerden sonra, İNDUS nehir sistemlerinin sularının kullanılması hakkındaki anlaşma (19. Eylül 1960 İNDUS SU MUAHEDESİ) namı altında, Hindistan başvekili Shri Jawaharlal Nehru ile Pakistan Cumhur Başkanı Mareşal Eyyüp Han tarafından imzalanmıştır.

Bu muahedenin imzalanması, Hindistan ile Pakistan arasında senelerdenberi süren ihtilâf mevzularını halletmiş ve her iki memlekette yaşayan 50 milyon nüfusun yaşaması için muhtaç oldukları su kaynaklarının sulh içinde kullanılmasına ve geliştirilmesine yol açmıştır.

Bu muahedenin imzalanması ile beraber, Karaşi'de milletlerarası bir malî anlaşma da imzalanmıştır. Bu işin finansmanına Avusturalya, Kanada, Almanya, Yenezelanda, Pakistan, İngiltere ve Birleşik Amerika hükümetleri ve Dünya Bankası iştirâk etmişlerdir.

Bu anlaşma ile, İNDUS havzası geliştirme fonu) tesis edilmiştir. Bu fon 900 milyon dolara balığ olmaktadır. Bu para ile Pakistanda su-

lama ve sair su tesisleri meydana getirilecektir. Bu paranın 640 milyon doları, finansmana iştirâk eden devletler ve 174 milyon doları Hindistan tarafından sağlanmış olup 80 milyon doları da Pakistan'a Dünya Bankasınca yapılan ikrazdan temin edilmiştir.

İNDUS nehri, Beş Ana tabiriyle, Dünya'nın en büyük su sistemlerinden birini teşkil etmektedir. Bu nehrin akımı, Nil'in iki misli ve Fırat ile Dicle'nin müşterek akımının üç mislidir. Bu nehir sistemi Himalaya dağlarındaki kaynaklardan beslenmektedir. Bu yüksek dağlarda eriyen kar ve buzlarla, Monsoon yağmurları, Batı Pakistan ile Kuzey Batı Hindistan'ın çok meyilli dağlarından akmaktadır. Ovalara ise yağmur az düşmektedir. Bu nehirler ve sulama sistemleri mevcut olmasa, İNDUS havzası bir çöl haline gelebilir. Fakat, son 100 sene zarfında meydana getirilen sulama sistemleri ile, bu nehirler Pakistandaki 40 ve Hindistandaki 10 milyon nüfusu beslemektedir ki bu nüfus Hindistan ve Pakistan nüfusunun onda birini teşkil etmektedir. Sulanan arazi takriben 120 milyon dönümdür. Bu, dünya'da sulanan en büyük arazi parçasıdır. Bu arazi Nil'in Mısır'da ve Sudan'da beslediği sahadan büyüktür. Pakistan'da bugüne kadar sulama ihtiyacı, doğrudan doğruya nehirlerden sağlanmıştı ve sular, barajların toplanmadığı için, mevsim ve sene tahavvüllerine dikkat edilerek sarfediliyordu. Yeni anlaşma ile suların taksim edilebilmesi için, bugüne kadar Pakistan'ın sulanması için sağlanan suların, üç adet doğu nehri yerine üç tane batı nehrinden temini için lüzumlu inşaat yapılacaktır. Bu suretle doğudaki üç nehrin suları, Hindistan sulama işlerine serbest bırakılacaktır. Yapılacak olan sulama kanalları ve barajları, hem Hindistan ve hem de Pakistan'da mühim idroelektrik enerjisi de meydana getirecektir. Aynı zamanda Pakistan'da toprakların erozyonunun da önüne geçilecek, drenaj sağlanacak ve her iki memlekette feyezan önlenecektir.

Program, Dünya'da teşebbüs edilen en büyük inşaat işlerini ihtiva etmektedir. Bu işler, bir milyar yetmiş milyon dolara malolacak ve Pakistan'da 870 milyon ve Hindistan'da 200 milyon dolar sarfedilecektir. Bu inşaat meyânında 560 milyon metreküp toprak kazılacak, iki milyon ton çimento, 250 bin ton çelik, bir milyar tuğla ve kiremit sarfedecektir.

Pakistan'da yapılacak işler :

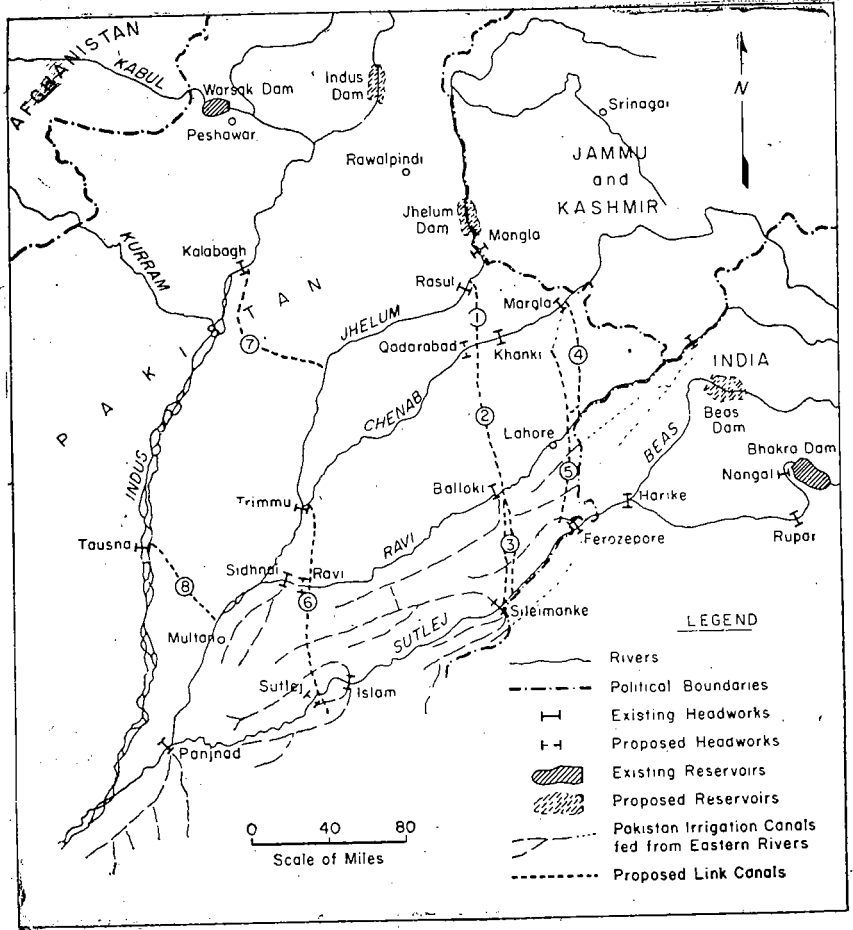
1 — Ceman 640 kilometre uzunluğunda 8 kanal inşa edilecek ve bu kanallar batı nehirlerinden suları, evvelce doğu nehirlerinin beslediği sahaya sevkedilecektir. Bunlar 20 milyon dönümlük araziye sulayacaklardır.

2 — Birisi Jhelum Nehri üzerinde ve diğeri de İndus nehrinin baş tarafında olmak üzere iki tane toprak dolgu barajı inşa edilecektir. Bu iki baraj, kritik periyotlarda Pakistan'da sulama işlerini intizama sokacaktır.

3 — Jhelum Nehri üzerinde ceman 300 bin kilovat takatinde idrolik santraller yapılacak.

4 — Bugünkü kanal ve nehir sistemleri, nehirden üç kanala su verecek, üç barajın inşası ile mevcut beş barajın tadili ve 8 kanalın da inşası ile ikmal edilmiş olacaktır.

5 — 10 milyon dönümlük arazide suların tıkanmasını ve tuzlu gelmesini önleyecek ve drenaj siste-

Hindistan'da İndus Nehri Sulama Havzası

mi yapılacaktır. Bu arada açılacak boru tipi kuyuların adedi 2500 dür.

Projenin heyeti umumiyesi, Pakistan hükümeti tarafından kurulmuş olan İNDUS Havzası İstişare Heyeti tarafından hazırlanmıştır.

Bu heyet içinde, Pakistanın sulama Mühendisleri, Amerikan ve İngiliz mühendislik firmalarının mümessilleri ve Dünya Bankasının müşavirleri mevcut bulunuyordu. İşin idaresine ait mesuliyet, Batı Pakistanın Su ve Enerji Geliştirme Idaresine tevdi edilmiştir. Masraflar İNDUS Havzası Geliştirme Fonu ile finanse edilecektir.

Hindistan'da yapılacak işler :

İNDUS projesi, Hindistan'da Beas nehri üzerinde bir toprak baraj inşasını ihtiva etmektedir. Bu barajda 200.000 kilovat takatinde bir hidro-elektrik santral inşa edilecektir.

Sutlej Nehri üzerinde halen ikmal edilmekte olan Bhakra Barajı ve yeni inşa edilen Rajasthan kanalı sistemi ile beraber bu baraj Pencap sahalari ile Rajasthan çölünün sulanmasına yardım edecektir.

T. C. BAYINDIRLIK BAKANLIĞI DSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Proje ve İnşaat Dairesi Reisliğinin emrinde çalıştırılmak üzere bir Sitatik Y. Mühendis ile bir Sitatik Mühendis alınacaktır. İsteklilerin Konur Sokak Korur Apt. 42 numara mezkûr Reisliğe müracaatları ilân olunur.

(BASIN 17 683) - 1

MÜHENDİS ARANIYOR

Şirketimizin muhtelif şantiyelerinde ve merkezinde genç inşaat mühendislerine ihtiyacımız vardır. Kendilerine Yevmiyeli Personel Talimatnamesine göre intibaklarının iki üst derecesi ve şantiyede çalışanlara da muhtelif şantiye zamları verilecektir.

Ankara İmar Limited Şirketi
(MÜHENDİSLİK - 6)